Raadsinformatiebrief

Aan de leden van gemeenteraad Montfoort

Gemeente Montfoort

Zaaknummer	76759
Onderwerp	Septembercirculaire 2022
Portefeuillehouder	Wethouder W. van Wikselaar
Datum	20 oktober 2022 20 OKT. 2022

Geachte raadsleden,

Bijgaand treft u een toelichting op de gevolgen van de septembercirculaire 2022 voor de gemeente Montfoort.

Inleiding

De septembercirculaire 2022 is niet volgens planning verschenen, in plaats van op Prinsjesdag verscheen deze circulaire enkele dagen later. Een paar weken later is door PAUW (een online webtool waarin de algemene uitkering berekend wordt) aangegeven dat zij het vermoeden hadden dat er door het ministerie van BZK verkeerde WOZ-waarden in de circulaire zijn gebruikt. Vorige week is dit bevestigd door het ministerie (van BZK) en verscheen hier nadere publicatie over. De (formele) verwerking van deze correctie zal plaatsvinden in de decembercirculaire 2022. In de analyse van de septembercirculaire hebben wij wel rekening gehouden.

De opbouw van deze raadsinformatiebrief is als volgt:

1) De analyse van de mutaties uit de septembercirculaire, bestaande uit een toelichting op de ontwikkelingen en de geoormerkte middelen. Deze mutaties leiden tot een bruto-effect en een netto-effect.
2) Het overzicht met daarin het netto-effect verwerkt in het meerjarenperspectief.
3) Te verwachten risico's.

1) Overzicht mutaties septembercirculaire 2022

		2022	2023	2024	2025	2026
	Bruto effect septembercirculaire 2022 (incl ontwikkelingen)	**479.541 V**	**296.610 V**	**65.920 V**	**-136.973 N**	**332.689 V**
	Ontwikkelingen:					
Af.						
	Correctie daling 8 uitkeringspunten i.v.m. dubbele stijging OZB waarde woningen	-160.000 N	-160.000 N	-160.000 N	-160.000 N	-160.000 N
	Geoormerkte mutaties					
	Taakmutaties (m.n. energietoeslag)	-194.444 N	-10.649 N	-5.829 N	20.566 V	19.123 V
	Integratie-uitkering / decentralisatie-uitkering (m.n. invoeringskosten Omgevingswet 2022)	-257.515 N	-11.948 N	-11.958 N	-11.958 N	-11.868 N
	Reeds opgenomen: Stelpost onderuitputting BCF 2022	-110.000 N	0	0	-	0
	Subtotaal	*-721.959 N*	*-182.597 N*	*-177.787 N*	*-151.392 N*	*-152.745 N*
Bij.						
	Nog op te nemen stelpost jeugdzorg septembercirculaire 2022	0	0	170.478 V	102.226 V	32.403 V
	Subtotaal	*0*	*0*	*170.478*	*102.226*	*32.403*
	Saldo: netto effect septembercirculaire 2022	**-242.418 N**	**114.013 V**	**56.612 V**	**-186.138 N**	**212.348 V**

Wanneer het subtotaal van de geoormerkte mutaties en de correctie afgetrokken wordt van het bruto-effect blijft het vrij te besteden extra deel van de algemene uitkering over. Dit betreft de laatste regel 'saldo' in bovenstaand overzicht: het netto effect van de septembercirculaire 2022.

1.1 Toelichting ontwikkelingen en geoormerkte mutaties

In de tabel is onderscheid gemaakt in 'ontwikkelingen' en de 'geoormerkte mutaties'. In de saldi van het bruto-effect zijn de effecten van de ontwikkelingen verwerkt. De geoormerkte mutaties zijn in de tabel wel van het financieel effect voorzien. De ontwikkelingen en geoormerkte mutaties worden hieronder tekstueel toegelicht. Er is sprake van de volgende ontwikkelingen en geoormerkte mutaties:

Eenmalige rijksbijdrage financieringssystematiek
Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026. In aanloop daar naartoe stelt het kabinet voor gemeenten eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar. In bovenstaand overzicht (tabel) veroorzaakt dit éénmalig de opleving in jaarschijf 2026.

Accresontwikkeling
In de zomer van 2022 hebben de fondsbeheerders en de VNG afgesproken een splitsing in het accres aan te brengen tussen een volumedeel en een nominaal deel (tbv loon/prijs). Het volumedeel is bevroren en vastgeklikt voor de jaren 2022 t/m 2025. Het nominale deel wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de stand in de meicirculaire. Dat verklaart waarom in deze septembercirculaire geen extra compensatie wordt verstrekt voor gestegen inflatie in 2022.

Nominale ontwikkeling
In de meicirculaire gebruikten we nog de prijsmutatie BBP (Bruto Binnenlands Product) om van lopende naar constante prijzen te komen. Vanaf deze septembercirculaire hanteren we de indices die het ministerie ook gebruikt om het LPO-deel (loon-prijs ontwikkeling) van het accres te berekenen.

De loon- en prijsontwikkeling in het accres is bijgesteld op basis van de Macro Economische Verkenning van het Centraal Planbureau. Alhoewel voor de jaren 2024 en verder de raming van de loon- en prijsindices niet is gewijzigd, wijzigt het LPO-accres als gevolg van een wijziging in de grondslag waarover het LPO-accres wordt berekend..

Correctie OZB (geoormerkte mutatie)
In het rekenmodel van het ministerie van BZK bij de septembercirculaire is gerekend met een stijging van de OZB waarde woningen (eigenaren) van 2022 op 2023 van circa 30%. Door een fout in een formule is deze stijging een factor twee te hoog geraamd. Voor de gemeente Montfoort betekent dat een (structurele) correctie van € 160.000,- (nadelig).

Taakmutaties (geoormerkte mutatie)
Er is sprake van drie taakmutaties met betrekking tot jaarschijf 2022: Asiel (inburgering), Jeugdhulp en de Energietoeslag. Gezamenlijk leiden deze drie tot een subtotaal van € 194.444,- (zie tabel 1). De toelichting is als volgt:

1. Asiel: het gaat het om een bedrag van € 15.224 in 2022, € 33.318 in 2023 en € 25.791 in 2024. In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, 40 en 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden.
2. Jeugdhulp: In de meicirculaire 2022 is eenmalig € 8,9 miljoen uitgenomen om het budget voor de subsidieregeling weer op € 10 miljoen te brengen. Op 28 juli 2022 heeft het ministerie een correctie doorgevoerd, omdat per abuis de verdeling over gemeenten op basis van de verkeerde gewichten is verdeeld. Het betreft een éénmalig bedrag van € 602,- voor de gemeente Montfoort.

3. Energietoeslag. Het gaat om een éénmalig bedrag van € 178.618,- in 2022. In de vorige circulaire was al € 854 miljoen beschikbaar gesteld in verband met het verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen. Door het kabinet is extra budget (€ 550 miljoen) toegekend aan gemeenten voor de ophoging van de energietoeslag en de extra uitvoeringkosten. Hiervan is € 500 miljoen bestemd voor de ophoging van de energietoeslag en € 50 miljoen voor de extra uitvoeringskosten van gemeenten. In deze circulaire is de verdeling van het aanvullende bedrag verwerkt.
4. De volgende taakmutaties, Participatie IPS regeling, Uitvoeringskosten SVB en Bijdrage centrale financiering GDI hebben betrekking op 2023 en verder. Deze worden in de bijlage nader toegelicht.

Integratie – en decentralisatie uitkeringen (geoormerkte mutatie)
Een integratie-uitkering (IU) voorziet of in een geleidelijke overgang naar een specifieke uitkering of naar de algemene uitkering. Een decentralisatie-uitkering (DU) is een tijdelijke uitkering, met een looptijd van maximaal 5 jaar. In de circulaire zijn de volgende (IU-DU)-uitkeringen bekend gemaakt:
- Gezond in de stad (DU): € 4.290,-
- Voorschoolse voorziening peuters (DU): € 159,-
- Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU): € 21.330,-
- Invoeringskosten Omgevingswet (DU): € 179.129,-
- Wet kwaliteitsborging bouw: € 29.378,- (en vanaf 2023 circa € 11.958)
- Leerlingenvervoer Oekraïne: € 20.796,-
- Participatie (IU): € 2.433,-

Dit leidt tot het subtotaal: € 257.515,- (zie ook in tabel 1). Bovenstaande uitkeringen hebben alleen financieel effect in 2022, behalve de Wet kwaliteitsborging bouw. Deze heeft een structureel effect.

Stelpost onderuitputting BCF - 2022
Bij de begroting 2022 is de optie 'stelpost onderuitputting BCF 2022' opgenomen in de begroting, ten bedrage van € 110.000,-. In deze circulaire is de inschatting van de 'onderuitputting BCF 2022' vermeld en uitgekomen op € 181.000,-, waardoor deze stelpost administratief opgeheven kan worden.

Stelpost jeugdzorg
Op grond van de richtlijnen van de provincie hebben we een nieuwe stelpost jeugdzorg opgesteld. In de begroting 2023 is hier reeds melding van gemaakt. Conform deze richtlijnen is de stelpost Jeugdzorg nu voor 100% opgenomen in de begroting voor de jaren 2024 tot en met 2026. PAUW heeft nu bij de presentatie van de septembercirculaire 2022 per gemeente kunnen aangeven wat de financiële effecten zijn. Voor de gemeente Montfoort zijn de bedragen zoals getoond in het overzicht.

2) Overzicht meerjarig perspectief

De septembercirculaire laat in 2022 een negatieve (netto) uitkomst zien, in de jaren erna een aflopende positieve uitkomst met weer een negatieve (netto) uitkomst in 2026. Vanaf 2022 wordt er een structureel positief saldo van € 1,1 miljoen oplopend naar € 2,4 miljoen in 2025 en weer circa € 1,1 miljoen in 2026, gepresenteerd.

Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van de mutaties voor de meerjarenramingen 2023 – 2026 vanaf de begroting 2022:

	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
A	Saldo begroting 2022 (incl voorjaarsrap)	731.138				
B	Saldo begroting 2023-2026		1.352.830	1.353.993	2.627.238	891.700
C	Mutaties Najaarsnota 2022 (incl meicirc)	618.172				
D	Netto saldo septembercirculaire	-242.418	114.013	58.612	-186.138	212.348
	Begrotingssaldo na septembercirculaire	**1.106.892**	**1.466.843**	**1.412.605**	**2.441.100**	**1.104.048**

Min (-) is negatief

3) Te verwachten risico's

In de begroting 2023 is aangegeven dat er landelijk en internationaal diverse onzekerheden spelen. Zo is er sprake van een oplopende inflatie en zijn er opgaven omtrent het klimaat en de stijgende energieprijzen. De effecten van deze onzekerheden zijn voor nu niet altijd en allemaal te kwantificeren, dat wil zeggen in geld uit te drukken. Voor zover de gemeente een adequate financiële inschatting van een risico kan maken en een zekere mate van zekerheid heeft, dan is daar melding van gemaakt in de begroting 2023 (paragraaf Weerstand). Zo is algemeen bekend dat de energielasten aan het stijgen zijn, maar wat de werkelijke stijging gaat zijn is met onzekerheid omgeven. Waar en wanneer eindigt de stijging ? Dit geldt ook voor de inflatie.

In de begroting 2023 is daarom rekening met een inschatting van de stijging van de energielasten, en bij-voorbeeld met een inflatie van 6,4% aan de batenkant. Andere onzekerheden, zoals wat de effecten omtrent het klimaat zijn of hoe onzekerheden doorwerken bij verbonden partijen van de gemeente, is voor nu lastig in te schatten. Al met al maken we ons op voor vele en soms complexe opgaven in een onzeker tijd. Hier-door kiezen wij ervoor financiële ruimte te houden om in te spelen op de actualiteit samen met onze slanke ambtelijke organisatie.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT

de secretaris	de burgemeester
M.H. van der Veer	mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

Bijlagen

- Overige taakmutaties

Gemeente Montfoort | Kasteelplein 5 | 3417 JG Montfoort
Postbus 41 | 3417 ZG Montfoort | T 0348-476400 | info@montfoort.nl

www.montfoort.nl

De taakmutaties met betrekking op 2023 en verder:

Participatie IPS regeling:
Voor de Regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep is in totaal € 21,5 miljoen beschikbaar. Volgens een bestuurlijk afspraak dragen gemeenten de helft bij van de uitgaven van de subsidie. Daarom wordt eenmalig in 2023 € 10,75 miljoen uitgenomen uit het gemeentefonds (cluster Participatie). Dit programmageld is bestemd voor de inzet van IPS trajecten voor de re-integratie van mensen met een ernstige psychische aandoening of een zogenoemde common mental disorder via een subsidieregeling. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) trekken hierin samen op. De subsidieregeling 'IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' verstrekt subsidie aan een GGZ-instelling voor een tot en met 14 december 2023 aangevraagd IPS-traject.

Het betreft IPS-trajecten voor mensen die vallen onder de re-integratie-verantwoordelijkheid van gemeenten. Hiertoe behoren mensen met een bijstandsuitkering, een Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW-uitkering) of een Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ-uitkering) en niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden.

Het betreft voor de gemeente Montfoort een bedrag van € 3.462,- voor uitsluitend 2023.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten:
De VNG en het ministerie van VWS zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het overeengekomen bedrag van € 27,2 miljoen per jaar is gelijk aan de begrote uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet (€ 7,2 miljoen) en de Wmo (€ 20 miljoen) in 2022.
Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie van VWS deze afspraak na vier jaar (dus in 2026), op basis van de werkelijke uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Op basis van de evaluatie kan besloten worden om de structurele uitname uit het gemeentefonds naar boven of naar beneden bij te stellen.

Voor de gemeente Montfoort gaat het om de volgende bedragen: € 13.317,- in 2023, € 13.885,- in 2024 en € 14.341 in 2025 en € 13.366,- in 2026.

Bijdrage centrale financiering GDI:
De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal onder gebracht bij het ministerie van BZK. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. De centrale financiering wordt gerealiseerd door de structurele bijdragen van departementen en medeoverheden en een bijdrage uit de Werk Aan Uitvoering enveloppe op de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën (FIN). 2023 tot en met 2027 is na deze toevoeging in totaal een bedrag van € 10 miljoen per jaar beschikbaar.

Voor de gemeente Montfoort gaat het om de volgende bedragen: € 5.890,- in 2023, € 6.078,- in 2024 en € 6.225 in 2025 en € 5.757,- in 2026